

тним найкращим способом виконувати поставлені завдання. Студент виступає повноправним суб'єктом відносин, бере на себе долю відповідальності за навчання.

Головною принциповою відмінністю нового підходу був проголошений не традиційний «знаннєвий», а компетентнісний підхід до розробки програм навчання. Це зрушення означає трансформацію системи вищої освіти у напрямі більшої адаптації до світу праці в довгостроковій перспективі, а також до освоєння освіти впродовж усього життя. Компетентнісний підхід як *методологічна основа* забезпечення цілей, змісту і якості вищої освіти є ключовим інструментом реалізації Болонського процесу та за своєю сутністю є студентоцентрованим. Обов'язковим елементом нових освітніх програм став перелік компетенцій, якими повинні володіти випускники в результаті засвоєння таких програм. Саме в навчальних програмах важливо забезпечити поєднання і збалансованість розвитку компетенцій майбутнього фахівця.

Складовою болонського пакета освітніх реформ є результати навчання, які розглядаються як сукупність компетенцій, які визначають, що саме студент буде знати, розуміти або буде спроможним зробити після завершення процесу навчання. Знання, розуміння та здібності стають головним підсумком освітнього процесу, а не засоби та методи навчання, що використовує викладач для досягнення цих результатів, відбувається зміщення акцентів з викладача на активну освітню діяльність студента.

Таким чином, узагальнюючи викладене, можна стверджувати, що саме в навчальних програмах важливо забезпечити поєднання і збалансованість застосування зазначених ключових положень, що буде сприяти формуванню сучасного фахівця нової генерації.

TUNING: Educational Structures in Europe – [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

Ямборко Г. А., к.е.н.,
професор кафедри обліку в кредитних і
бюджетних установах та економічного аналізу

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОГРАМИ НАУКИ «АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» В КОНТЕКСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОЇ ОСВІТИ

За умов членства України у Болонському процесі виникає необхідність модернізації освіти за прикладом європейських країн і запровадження сучасних концепцій освітніх програм вищої школи на засадах людиноцентризму. Підпорядкованість філософії і методології освіти за Болонським процесом передбачає запровадження компетентнісного підходу в узгодженості з результатами навчання, як основних компонентів студентоцентрованого навчання на протигагу предметоцентризму. Важливою умовою осучаснення вищої освіти на засадах студентоцентризму є оновлення освітньої програми. Саме програма навчальної дисципліни потребує чіткості й впорядкованості, а це вимагає несуперечливості початкових суджень, які викристалізовані у вигляді термінів, догм, визначених і чітко сформульованих правил. Тобто, наявна потреба вищої школи у практичності та зручності навчальних програм породжує постійні спроби їх модернізації та систематизації, але при цьому необхідно звільнитися від загадковості, розмаїття підходів та імпровізацій. Однією із навчальних дисциплін, яка покликана виховати компетентного спеціаліста, є «Аналіз господарської діяльності». Професійні компетенції бухгалтера-аналітика мають специфіку, поєднують знання і навички, необхідні для реалізації професійної діяльності й певних посадових обов'язків. Враховуючи специфіку професійної діяльності аналітика у сучасних умовах важливо сформувати оновлену програму навчальної дисципліни, доречно інтегрувати вимоги ринку праці та упорядкувати компетенції і результати навчання. Зазначимо, що студентоцентроване навчання актуалізує послідовну та композиційно логіку: компетентнісного підходу, результатів навчання студента і кваліфікацію випускника вищої школи. Компетенції є метою навчальних програм, а результати навчання формуються викладачами на рівні окремої дисципліни для набуття компетентностей тими, хто навчається. У визначенні результатів навчання ключовими є два аспекти, насамперед, це формалізація компетентностей і узгодженнями з ними є результати навчання, а, потім, на основі одержаних оцінок здобувачу визнають його кваліфікацію. Як підкреслює Ю. М. Рашкевич [1], необхідно чітко усвідомлювати, що для отримання кваліфікації здобувач освіти має досягти запланованих результатів навчання та присудження кваліфікації. Кваліфікація – це офіційне визнання того, що здобувач освіти досяг запланованих результатів навчання і набув відповідних компетентностей [2]. Логічним розвитком такого підходу є нове трактування пріоритетності розвитку професії аналітика, що обумовлено запитами ринку праці. Проблеми сьогодення щодо модернізації і удосконалення науки «Аналіз господарської діяльності»

ті», як навчальної дисципліни проявляються: 1) у формальному підході регулюючих органів і суб'єктів підприємницької діяльності щодо розробки і впровадження стандартизованих засад аналізу діяльності підприємств державними і контролюючими органами та відсутності науково аргументованого методичного забезпечення аналізу, як функції управління суб'єктів господарювання; 2) необхідність модернізації навчальної дисципліни у контексті студентоцентризму, яка репрезентована навчальною програмою та здійснення моніторингу якості навчальних програм вищих навчальних закладів та забезпечення їх відповідності програмам країн – учасниць болонського процесу; 3) заохочення до професійного удосконалення та усвідомлення значення кваліфікації аналітика студентами вищих навчальних закладів з врахуванням вимог ринку праці та необхідності формування базових та професійних компетенцій. Важливими кроками розвитку освіти є осучаснення навчальних програм і розуміння фундаментальних підходів імплементації Болонського процесу.

Література

1. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю.М. Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
2. Національна рамка кваліфікацій. – Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua>